

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Anarchizm – utopia pełnej wolności

mjm (Polskie Radio)

mjm (Polskie Radio)
Anarchizm – utopia pełnej wolności

[https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/
1569443,Anarchizm-%e2%80%93-utopia-pełnej-wolności](https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/1569443,Anarchizm-%e2%80%93-utopia-pełnej-wolności)

pl.anarchistlibraries.net

W potocznej świadomości anarchia kojarzy się z chaosem. To jest jednak anarchizacja, bunt ludzi przeciwko obowiązującym normom. Anarchia to ideologia, która posiada własną wizję przekształceń społecznych, poprzez wyeliminowanie państwa i wszelkich autorytetów w społeczeństwie.

15 stycznia 1809 urodził się Pierre-Joseph Proudhon, francuski polityk, socjolog i dziennikarz, uważany za ojca anarchizmu.

Korzenie anarchizmu

Najstarszy nurt skrajnej lewicy należy łączyć z początkami zorganizowanego ruchu robotniczego, z czasem sporów teoretycznych i politycznych, które toczył Karol Marks podczas tworzenia I Międzynarodówki.

Dotyczyły one przede wszystkim zakresu i charakteru reform. Anarchizm też stawiał na likwidację ucisku kapitalistycznego, ale w formach odmiennych od politycznej walki, jak to przyjmowali marksiści.

W klasowym ruchu robotniczym państwo miało służyć, być narzędziem realizacji celów, a dopiero w dalekiej perspektywie prowadzić do pewnego typu samorządu. U anarchistów padają kategorię stwierdzenia odrzucenia państwa wyzysku i zastąpienia go bardzo różnorodnymi koncepcjami samorządowymi.

Odmiany anarchii

Złotym wiekiem anarchizmu był wiek XIX, kiedy to ukształtował się cały szereg jego odłamów. Najpierw pojawił się tzw. anarchizm indywidualistyczny, którego głównymi przedstawicielami byli Proudhon i Max Stirner. Następnie anarchizm kolektywistyczny, z Bakuninem na czele. Wreszcie anarchizm komunistyczny Kropotkina, który uważa się za najbardziej rozwiniętą pod względem teoretycznym formę anarchizmu.

Doktryna anarchistyczna nigdy nie stanowiła jednolitej całości. Można jednak wyodrębnić pewne wspólne cechy dla wszystkich nurtów anarchizmu: walka z państwem, wiodąca rola lumpenproletariatu i absolutyzowanie wolności jednostki.

Popularność na świecie

Anarchizm nie jest ideologią absurdalną, ale utopijną. Nieziszczalną wizją stworzenia królestwa wolności. Charakterystycznym jest, że koncepcje i ruchy anarchistyczne zyskały szczególną popularność w takich krajach jak Hiszpania, Portugalia, Włochy, czy Ameryka Łacińska.

Czynników takiego stanu rzeczy jest wiele. Poza historycznym umiejscowieniem wpływów anarchizmu w określonych częściach świata, na jego żywotność wpływa niestabilność struktur politycznych. Powiązanie funkcyjna-

riuszy państwa z mafią, jak to miało miejsce we Włoszech, czy biurokratyzacja maszyny państwowej przysparza w pewnych kręgach społecznych zwolenników hasłem zniszczenia państwa.

W Hiszpanii duże znaczenie ma długa tradycja regionalnej autonomii. We Francji wywodząca się ze średniowiecza tradycja komun. Innymi słowy w państwach, gdzie władza centralna była zawsze dzielona z władzą lokalną, powstają naturalne warunki do rozwoju anarchizmu.